

Brigita Perm
Harku Vallavalitsus
Brigita.Perm@harku.ee

Teie 27.09.2023 e-kiri

Meie 28.09.2023 nr 3-1.1/2023/5999

Ettepanekud Suurupi Merekindluse metsa kaitse-eeskirjale

Austatud Brigita Perm

Teavitasi teie käesoleva aasta 27. septembril saadetud e-kirjaga Riigimetsa Majandamise Keskust, et Harku vald on algatanud Harku valla Suurupi Merekindluse metsa kaitse-eeskirja ettepaneku avaliku arutelu.

Käesolevaga edastame RMK poolsed tähelepanekud ja ettepanekud arutlusealusele kohaliku kaitseala Suurupi Merekindluse metsa kaitse-eeskirjale.

1. Moodustatav kaitseala pinnaks on planeeritud kinnistute Merekindluse mets 6,7,8,9,10 ja 11 alused maad kogupindalaga 59,83 ha. Juhime tähelepanu, et osal kinnistust Merekindluse mets 6 (kat. nr 19801:001:1589) paikneb Vabariigi Valitsuse määrusega moodustatud Suurupi looduskaitseala. Looduskaitseala § 4 lg 7 ei näe ette erinevate kaitsealade ülekattuvust. Palume üle vaadata loodava kaitseala piirid ja viia moodustatava Suurupi Merekindluse metsa kaitseala piirid kooskõlla Looduskaitsealaseadusega.

2. Kaitseala kaitse-eesmärgina on kirjeldatud kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse tagamine. Kaitse-eeskiri aga ei ütle, mis liike soovitakse kaitseala moodustamisega kaitsta. Selline sõnastus jätab mulje, et kaitsealal esineb ja plaanitavate piirangutega hakatakse kaitsma kõiki 64 esimesse, 267 teise ja 237 kolmandasse kaitsekategooriasse kuuluvat liiki <https://keskkonnaamet.ee/eluslooduslooduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#i-kaitsekategooria> Teeme ettepaneku kaitse-eeskirja täiendada täpsustusega, kas kaitstakse alal I või II kaitsekategooria liike ja nimetada kaitstavad III kategooria liigid nimekirjana.

3. Kaitse-eeskirjaga on keelatud tee ja tehnovõrgu rajatiste rajamine ning ehitiste püstitamine. Juhime tähelepanu, et Ehitusseadustiku kohaselt (§92 lg1) on tee rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Palume läbi vaadata nimetatud punkti sõnastus, et see ei tekitaks takistusi olemasolevate jalgteede uuendamiseks ning tulevikus võimalike soovitatavate puhke- ja spordiotstarbeliste radade ehitamiseks.

4. Keelatud tegevustena on § 6 loetletud „uuendusraie“ ja „puhtpuistute kujundamine“. Samas on lisatud seletuskirjas tekst: „Metsa majandamine on kaitse-eeskirja kohaselt lubatud tegevus, kuid metsa majandamisel tuleb lähtuda kaitseala kaitse-eesmärgist. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud kõik raieliigid välja arvatud lageraie, mis on kaitse-eeskirja kohaselt keelatud...“ Samas seletuskirjas märgitakse: „Kaitsealal peetakse kõige eelistatumaks püsimetsanduse majandusmeetodit.“

Kuna keelatud on puhtpuistute kujundamine, siis puhtpuistutest segapuistute kujundamiseks oleks vajalik teha suuremahulisi raietöid ning tegeleda alal ühe puuliigilistes puistutes teiste puuliikide

istutamise ja kasvatamisega. Selle eesmärgi täitmiseks on aga uuendusraie erinevad raieliigid eelduslikud. Olgu siinkohal märgitud, et uuendusraiate alla liigituvad lageraie ja turberaied, mis omakorda jagunevad veerraieks, häilraieks ja aegjärgseks raieks.

Alal kasvava metsa kujundamiseks kokku lepitud moel ei ole vaja kirjeldada keelatud metsamajanduslikke tegevusi. Metsa kasvatamise, hooldamise ja kujundamise piirangud katab ära kaitse-eeskirja projekti kaitseala valitseja nõusolekul tehtavad tegevused, mis on kirjas §5 lg2 p4 all - „metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitseala kaitse-eesmärgile. Kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raie tehnoloogia ja aja, puidu kokku- ja väljaveo, raielangi puhastamise viiside ning puistu koosseisu ja täiuse kohta.“.

Sisuliselt tähendabki see lause tegevuskava koostamist, milles lubatud raieviisid arutatakse kaitseala valitsejaga (Harku VV-ga) läbi ja seetõttu nõ igaks juhuks piiramine eeskirjaga - keelatud teha uuendusraiet - kaotab igasuguse tähtsuse. Mis on Suurupi metsa jaoks vaja mineva raie nimetus, on teisejärguline teema, peamine kriteerium on, et kogukond ei saaks häiritud ja uued puukesed oleks võimalised kaugemas tulevikus suureks kasvama.

Seetõttu teeme ettepaneku võtta kaitse-eeskirja projektist keelatud tegevuste alt välja järgnevad tegevused – uuendusraie ning puhtpuistute kujundamine.

Ka Suurupi merekindluse väärtuslikes metsades lähtub RMK oma plaanides sellest, et neis metsades oleks nii noori, keskealisi kui ka vanemaid puid ja ka metsa, mis jääb raietest puutumata. Metsa eluringist tulenevalt tuleb selleks, et mets oleks kogu aeg olemas ja temast oleks tänasega samalaadset rõõmu ja kasu inimestele ka tulevikus, teha siiski mõistlikul määral noortele ja keskealistele puudele ruumi, kus neil oleks võimalus kasvada suurteks ja tugevateks.

Millised on parimad metsamajanduslikud võtted selleks, on juba konkreetse tegevuskava koostamisega lahendatav. Sellise tegevuskava koostamiseks ei ole tingimata vajalik kohaliku kaitseala moodustamine, kuid kaitseala moodustamine ka ei takista sellise tegevuskava koostamist juhul, kui kaitse-eeskirjaga ei keelustata kehtiva seadusandlusega lubatavaid raieviise.

Muuhulgas juhime tähelepanu, et Kliimaministeeriumis on käimas arutelud püsिमetsa mõiste täpsemaks sisustamiseks ja selle majandamiseks kasutatavate raieliikide (sh lageraie) ning tingimuste täpsustamiseks. Seega on kaitse-eeskirja sõnastusel oluline kaal, et säilitada võimalus Suurupi merekindluse puhkemetsade majandamiseks ka püsिमetsana.

Lugupidamisega

Jaan Schults
Lääne-Harjumaa metsaülem
metsaosakond